

Landskap: Småland. *Upptecknat av:* Harald Nilsson
Härad: Sunnerbo. *Adress:* Kung Oscarsväg 7, Lund
Socken: Lidhult. *Berättat av:* Johan Bengtsson
Uppteckningsår: 1936 *Född år* 1864 *i* Rånebo

Uppteckningen rör

Bränna svedja.	sid. 1+2.
Bränna torvor.	" 3.
Bränna ljung.	" 4.
Möbelvirke.	" 5.
Hugga "gagnsvirke".	" 6.
Användning. av bokträd.	" 7.

5434

Bränna svedja.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
1.

De slutade svedja här för boråt 50 år sedan men innan svedjade de allmänt. i samband med skogsavverkning. Det var lövskog som brändes och mest bok. Här fanns förresten bara lövskog. Hade själv varit med om all slags svedjning.

Träden höggs på sommaren när löven var fullt utslaget och sedan stammarna förts undan gjordes svedjan i ordning för att brännas, vilket skedde så tidigt som möjligt, eller följande vår. Det var alltså endast grenar och ris, som brändes. Efter bränningen sattes potatis, ibland ett par år i följd. Ibland såddes råg och mera sällan havre. Där man kunde, myllades säden ner med en träharv med två eller tre leder. Annars användes hacka. Säden skars med skära av både karlar och fruntimmer men mestadels av fruntimmer. Sedan r i a d e s den på svedjan på så sätt att 4 neker ställdes på marken runt stören och bundos fast vid denna och över sattes 2 neker, som också bundos fast,

5434

Efter rågskörden betade kreaturen på svedjan ett par år
och sedan kom skogen igen vanligen en 7, 8 år efter bränningen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
2.

5434

Bränna torvor.

På halvmossar och stenfria ljunbackar skar man med ett s k ä r e j ä r n, tunna, omkring 2 dm. breda och 2 tum tjocka torvor som sedan rullades ihop i spiraler och ställdes att torva varefter de brändes. Skärejärnet (på andra håll benämnt flåskärjärn.H.N.) stöddes under arbetet med ändan av det 2 till 3 alnar långa skaftet, mot låret.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
3.

5434

Bränna Ljung.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—
4.

Ljung brändes för att få kreatursbete. Varje år brände man ett stycke. Efter 8 till 10 år brände man om samma område på nytt.

5434

Möbelvirke.

Det bästa möbelvirket får man, om man hugger det i september månad. Lövet har då dragit ut saven ur träden.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
5.

5434

Hugga "gagnsvirke".

Gagnsvirke är benämningen på självvuxna ämnen av olika trädslag till redskap, verktyg och dylikt.

På frågan: "När ska en hugga gagnsvirke?" skall svaret lyda: "När en ser nåt" detta innebär att gagnsvirke bör huggas när som helst på året bara man får syn på en för något ändamål lämplig träbit.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
6.

5434

Användning av bokträd.

För 150 år sedan var här bokskog överallt. Boke användes mycket till staver till laggekär. Mycket stora samt för andra ändamål olämpliga eller odugliga träd brändes till pottaska.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

7.